

окремих областях мали місце значні завищення обсягів ремонтних робіт сільськогосподарської техніки. Зокрема, йшлося і про те, що дев'ятимісячний план ремонту комбайнів у Черкаській області був перевиконаний на 220% [8, 5].

Ліквідація МТС була єдиною економічною реформою Хрущова, що пережила його. Через свій радикальний характер вона не залишилася просто реорганізацією, а заклала на перспективу свого розвитку глибші й докорінні зміни [2, 439].

Список використаних джерел і літератури:

1. Державний архів Черкаської області (Держархів Черкаської обл.). Ф. Р-2552. Оп. 1. Спр. 2. (05.02.54-19.08.54). 292 арк.
2. Історія українського селянства. Нариси в 2-х т. Т. 2. К.: «Наукова думка», 2006. 653 с.
3. Котов І.І. Більше готувати спеціалістів сільського господарства. Колгоспник України. 1958. № 6. С. 15.
4. Сборник законов СССР и указов Президиума Верховного Совета СССР. 1938-1967: В 2-х т.. Т. 1.. М.: Изд-во «Известия советов депутатов трудящихся СССР», 1968. С. 295-299.
5. Туренко В.В. Управлінські реформи в сільському господарстві у добу М. Хрущова. Наукові праці. Т. 83. Вип. 70. Історичні науки. Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2008. С. 45-49.
6. Хрущов Н.С. Строительство коммунизма в СССР и развитие сельского хозяйства. Т. 3. М., 1961. С. 92.
7. Центральний державний архів громадських об'єднань України (ЦДАГО України). Ф. 1. Оп. 80. Спр. 1252. (03.02.58-20.12.58). 122 арк.
8. ЦДАГО України. Ф. 1. Оп. 80. Спр. 1270. (05.01.59-21.12.59). 157 арк.

Перегняк Ігор

АНАРХІЯ ТА АНАРХІЗМ: СПРОБА ДЕМІФОЛОГІЗАЦІЇ

У статті здійснена спроба виявити, розглянути та проаналізувати найбільш розповсюджені стереотипи, пов'язані з поняттями «анархія» та «анархізм». Також тут йде мова про те, як описують анархізм самі його теоретики, тобто розвінчуючи чи спростовуючи міфи про ці страшні слова.

Ключові слова: *анархія, анархізм, хаос, утопія.*

The article attempts to identify, review and analyze the most common stereotypes associated with the concepts of «anarchy» and «anarchism». Also, here we are talking about how theorists themselves describe the anarchism, that is, deciphering or refuting the myths about these «terrible words».

Keywords: *anarchy, anarchism, chaos, utopia.*

Анархізм як суспільно-політична течія не втрачає актуальності, а пов'язано це з тим, що сучасні анархісти пропагують статеvu рівність замість патріархату, самоуправління замість ієрархії, також анархісти є

активними противниками дискримінації як за гендерними й сексуальними так і за національними ознаками (що є досить популярним зараз) також практикують екологізм та є учасниками антифашистського руху. Не потрібно забувати, що анархізм може поєднувати в собі різні напрями (анархо-фемінізм, квір-анархізм, зелений анархізм, анархо-технократизм та інші).

Поряд з тим сформувалось ціла низка стереотипів, тверджень, міфів та образів навколо даної теми у масовій свідомості та тієї тіні, яка на жаль лягла на ці слова, що починаються на букву «А». Метою цієї розвідки є розглянути та спростувати найбільш розповсюджені міфи: «анархізм – це утопія», «анархія – це хаос». Проблематика анархізму належить до добре вивчених в історіографії.

Серед сучасних дослідників варто виділити праці: Мюрєя Букчина (засновник екоанархізму), Ноама Хомського, Петра Рябова, Девіда Гребера, Пітера Гелдерлооса. Джерельну базу дослідження склали: П'єр Жозеф Прудон [«Что такое собственность?»], Михайло Бакунін [«Государственность и анархия»], [«Федерализм, социализм, антитеологизм»], Петро Кропоткін [«Хлеб и воля»], [«Взаимомощь как фактор эволюции»], Уільям Годвін [«О собственности»], Макс Штірнер [«Единственный и его собственность»].

По-перше, часто анархія асоціюється з хаосом. Однак, Франц Кафка, на скільки відомо, не здійснював погроми, Лев Толстой, аж ніяк не займався бандитською діяльністю, хоча вони були анархістами, або близькі до анархізму.

По-перше, часто анархія асоціюється з хаосом. Однак, Франц Кафка, на скільки відомо, не здійснював погроми, Лев Толстой, аж ніяк не займався бандитською діяльністю, хоча вони були анархістами, або близькі до анархізму.

І от, коли настає момент, коли ці ж самі обивателі чують що таке анархізм насправді, то вони дивуються: «Як це?!»; «Хіба ж анархісти це не вбивці, шибайголови та п'яниці?!»

Основою міфу стали характерні для анархізму аспекти та питання, які пов'язані з руйнуванням, але вони аж ніяк не пов'язані з вбивствами, дебоширством, п'янством та іншими хибними уявленнями про анархізм, але в ньому присутній сильний момент критики, та руйнування анархізм має на меті відірватися від даного суспільства, він критикує саме те, що зараз існує.

П'єр Жозеф Прудон : «Анархія – мати порядку». І якщо коротко розглянути це питання, то це насправді так і є. «Анархія – мати порядку» – немає порядку, який був би заснований на примусі, немає порядку, який був би заснований на насиллі, немає порядку, який був би заснований на ієрархії та домінуванні. Порядок заснований не згори, а знизу, порядок заснований на свободі, а не на примусі.

Анархісти вважають, що головним представником та носієм хаосу є держава. Вона руйнує зв'язки між людьми, яка ліквідує та знищує солідарність. Держава робить з людей носіїв інфантильності, після чого приходить держава з усіма її структурами та інструментами і починає говорити і переконувати людей в тому, що люди – це діти, а держава – це батько, без якого його діти ніяк і нічого не можуть. Після чого з боку держави відбувається процес насадження патерналізму. Тобто, іншими словами, анархісти виступають за самоорганізацію, самоуправління, солідарність, взаємодопомогу.

По-друге, вважається, що анархізм – це утопія, але чи насправді це так? Говорячи утопія, частіше всього мається на увазі нездійсненність, мрія, яку люди ніколи не зможуть втілити в життя.

І тут виникає інше питання, що потрібно розуміти під словом «утопія»? Колись рабство та работоргівля вважалися за загальноприйнятую норму, за щось таке, що цілком нормальне у повсякденні, сьогодні рабство сприймається як щось аморальне та негуманне, сьогоднішні ж реалії, умови життя, та ставлення до людини здалися б тогочасному рабу утопією. Абсолютна монархія також була узаконена та унормована, і для людей, які відносилися ні до духівництва, ні до дворянства, ні до привілейованого стану, коротко кажучи, відносилися до так званого третього стану, сучасні відносини між людьми здалися б їм тією ж самою утопією, чимось нездійсненим, чимось таким, що в природі не може існувати.

Також часто апелюють до анархізму висувуючи аргументи того, що анархізм нездійснений, немає конкретних прикладів того, де б анархізм перемаг. Насправді анархізм ніде до кінця не був на боці переможців, він ніде не завершився його остаточною перемогою, а якщо перемагав, то перемагав не остаточно, перемагав тимчасово, перемагав частково. Якби це сталось, якби анархія та анархізм перемогли б, то ми б зараз жили б у зовсім іншому суспільстві. Але є і інші реалії, ті, які для анархістів будуть більш позитивними, реаліями, які дають надії на втілення їхніх ідей та ідеалів. У різні періоди та епохи історії різні люди, які не знали про існування один одного втілювали в життя та відтворювали принципи анархізму-свобода, самоорганізація, солідарність, самоуправління, неприйняття та заперечення влади. Ці та багато інших анархістських принципів ми можемо спостерігати у студентів, селян, релігійних рухах, робітників, при цьому вони не здогадувалися про існування Михайла Бакуніна, П'єра Жозефа Прудона, Петра Кропоткіна чи інших теоретиків анархізму, а тим більше не читаючи їхні праці починають діяти за тими ж самими принципами, про які писали ті ж самі Бакунін, Прудон, Кропоткін та висловлювати такі ж самі, або дуже схожі до них ідеї.

Наприклад, то й же самий Петро Кропоткін у своїй праці «Взаємодопомога як фактор еволюції» писав про те, що анархізм закладений у людській природі і в природі загалом. «Інстинкт

взаємодопомоги» зазначав Кропоткін, «Інстинкт бунту» говорив Бакунін. Тобто, мова йде про те, що анархізм ніколи остаточно не перемагав, але анархізм ніколи остаточно і не програвав, його неможливо подолати чи побороти. До тих пір поки є людина, до тих пір поки в людині є прагнення до свободи, до тих пір і будуть жити ідеї анархізму у людині. Отже, довкола понять «анархія», «анархізм» сформувались певні міфи, зокрема: «анархія – це хаос», «анархізм – це утопія» Його ідеї часто викривляються та подаються у такому вигляді як щось істинне. Тоді як класики анархізму доводили, що це певна альтернатива державі, про що йшлося у статті.

Список використаних джерел і літератури:

1. Неттлау М. Очерки по истории анархической идей. М., 2013
2. Рябов П. В. Краткая история анархизма. Краснодар: Чёрное и красное, 2000. 24 с.

Мусіюк Інга

НАЦІОНАЛІЗМ ХХІ СТОЛІТТЯ: ЗАГРОЗА ЧИ РЕАЛЬНІСТЬ?

У статті висвітлено питання ідеї націоналізму та його трансформації у ХХІ столітті. В результаті проведення дослідження зроблено акцент на неоднозначній сутності націоналізму, важливості розуміння принципів відмінностей між поняттями націоналізму та патріотизму, а також наголошенні на необхідності балансу націоналізму та глобальної співпраці в умовах сучасності.

Ключові слова: націоналізм, патріотизм, глобалізація, інтеграція, ХХІ століття.

The article provides an idea of nationalism and its transformation in 21st century. The author concentrates on the debatable essence of nationalism, the significance of understanding of principal differences between nationalism and patriotism. The necessity of balance between nationalism and global cooperation in contemporary world is underlined.

Keywords: nationalism, patriotism, globalization, integration, 21st century.

У ХVІІІ столітті британський мислитель Семюель Джонсон вимовив одного разу знамениту фразу: «Патріотизм – останній притулок негідників» [3]. Насправді, до патріотизму цей вислів не має відношення: мова йде про націоналізм. Патріотизм, або любов до Батьківщини, є таким природним явищем для людини, як любов до батьків. Зовсім інша справа націоналізм. Любов до батьківщини так само, як свобода або людська гідність, передусім – це цінність. Для націоналізму, на думку багатьох, мови цінностей не існує. Він розуміє виключно мову інтересів. Ті, хто називають себе націоналістами, часто плутають це поняття з патріотизмом. Показовою в цьому є плідна праця Вокера Конора. На його думку, поняття нації та націоналізму слід чітко відрізнити від понять держави й патріотизму [4]. Патріотизм – це любов до своєї Вітчизни.